

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

دستورالعمل مهارت‌آموزی کارکنان و وظیفه

به شیوه آموزش حضوری در کارگاه‌های محیط واقعی کار

معاونت آموزش

دو قمر راهبری اجرای آموزش

تیرماه ۱۳۹۹

مهارت آموزی در محیط واقعی کار یکی از روش‌های آموزش فنی و حرفه‌ای است که طی آن مهارت مورد نیاز از مربی (استاد کار) به مهارت آموز، در محل بنگاههای اقتصادی همزمان با فرآیند تولید محصول و یا ارائه خدمت منتقل می‌گردد. این آموزش‌ها در کارگاه‌های تولیدی و خدماتی متعلق به نیروهای مسلح (مطابق با ضوابط و دستورالعمل شماره ۷۹۴۳۰ مورخ ۱۳۹۸/۵/۲ ابلاغ شده توسط وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی) امکان پذیر است. یکی از ابزارهای سنجش دوره های آموزشی در این روش آموزشی، ارزشیابی مهارتی با الگوی سنجش عملکردی (آزمون پروژه محور) می‌باشد. در آزمون پروژه محور ارزیابی دانش، مهارت، نگرش و اخلاق حرفه‌ای کارآموز در قالب تولید یک محصول یا ارائه خدمت ویژه با اهداف پیش بینی شده در استانداردهای آموزشی مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد. در این روش استادکار از بین کارکنان نیروهای مسلح که در کارگاههای فوق الذکر حداقل به مدت پنج سال به طور مستمر مشغول به کار بوده‌اند توسط سازمان متبوع خود شناسایی و به مراکز معین و مرتبط سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور معرفی می‌شوند. و در راستای اطمینان از شرایط آموزش پس از دریافت کتبی تقاضای برگزاری دوره آموزشی و معرفی کارگاهها و استادکاران مطابق شرایط اعلام شده در فرمهای مربوطه، مراکز آموزشی اقدام به بازدید و ارزیابی کارگاهها و مربیان معرفی شده خواهند نمود. فرآیند و فرمت های مستندسازی به شرح ذیل می‌باشد:

هماهنگی مقدماتی:

تشکیل جلسه و انجام هماهنگی بین نمایندگان طرفین برای تشریح طرح و ظرفیت‌های ایجاد شده، فرآیندها و گام‌ها و مدل صدور مجوز، برنامه‌ریزی اجرایی و نظارت و مستندسازی.

فرآیند مدیریت کار:

۱. گام نخست (تقاضا):

تقاضای مجوز آموزش مهارت آموزی به شیوه محیط واقعی کار در نیروهای مسلح به تفکیک کارگاه و رشته آموزشی توسط نمایندگان نیروهای مسلح در سطح شهرستان از مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای، همراه با ارسال اطلاعات و مستندات استادکاران کارگاههای متقاضی که می‌بایست حائز شرایط ذیل باشند:

مشخصات مجموعه نظامی/انتظامی:

عنوان نیروی مسلح	عنوان مجموعه	مسئول امور آموزش فنی و حرفه‌ای	شماره تماس	مرکز معین آموزش فنی و حرفه‌ای
آدرس کارگاه (واحد پذیرنده) :				
استاندارد (حرفه) مورد تقاضا: (۱) (۲)				
سایر استانداردهای قابل اجرا بر اساس نظر نماینده سازمان: (۱) (۲) (۳) (۴) (۵)				

وضعیت استادکار پایور واجد شرایط:

ردیف	نام مربی (استاد کار)	کد ملی	سابقه کار مفید در رشته تدریس موضوع به سال	سایر شایستگی‌ها (مصادیق: گواهینامه فنی و حرفه ای مرتبط، گواهینامه دوره پداگوژی، مدرک تحصیلی مرتبط و ...)

تذکر:

- وجود استادکار پایور واجد شرایط، شرط اصلی صدور مجوز و تایید دوره مهارت آموزی در محیط واقعی کار است.
- استادکار معرفی شده حداقل دارای پنج سال و در صورت داشتن گواهینامه مهارت دارای سه سال سابقه کار مرتبط (در همان شغل باشد و توانایی انتقال مهارت‌های حرفه‌ای مرتبط با رشته مورد نظر (درخواست) را به مهارت آموز دارا باشد.
- تذکر: مرجع تایید سابقه کار مفید استادکار پایور، مسئول مستقیم (رئیس کارگاه، مجموعه و ...) ایشان در مکان مورد نظر.

وضعیت کارگاه مهارت آموزی در محیط واقعی کار:

ردیف	کیفیت موارد عنوان شده	ضریب وزنی
۱	مساحت کارگاه (بخش عملی و محل استقرار تجهیزات)	۱۵
۲	تجهیزات کارگاه (به لحاظ کیفیت و مطلوبیت)	۲۰
۳	وجود ابزار و لوازم سبک کار (به لحاظ تعداد)	۱۵
۴	استقرار مناسب دستگاه ها و تجهیزات	۱۰
۵	مواد مصرفی مورد نیاز آموزش (به لحاظ تنوع و کافی بودن)	۲۰
۶	عوامل محیطی (نور، دما و سطح آلاینده های تنفسی)	۱۰
۷	لوازم حفاظت و ایمنی فردی مهارت آموزان	۱۰
جمع		۱۰۰

شرایط کلی:

- شرایط فوق برای مهارت آموزی در محیط واقعی کار به حداکثر سه نفر، (با رعایت ضرایب وزنی یا همان حداکثر امتیاز) مهیا باشد.
- مکان به لحاظ ایمنی و بهداشت مورد تایید نمایندگان و ناظران سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای قرار گیرد. (این تایید به منزله‌ی شروع آموزش می باشد و مسئولیت حوادث ناشی از کار مطابق با ضوابط مرتبط بر عهده نیروهای مسلح و کارفرمایان می باشد.
- در صورت کسب حداقل ۷۰ امتیاز از ۱۰۰ صدور مجوز بلامانع است.
- وجود فعالیت عملی و مستمر حداقل یکساله‌ی اخیر کارگاه متقاضی در رشته مورد تقاضا برای آموزش.
- سطح کمیت و کیفیت عوامل ارزیابی فوق مشابه بررسی‌های صورت گرفته در اصناف باشد.

۲. گام دوم (بازدید):

بررسی درخواست و صدور تاییدیه و یا اعلام عدم تایید درخواست مجوز توسط مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای مرتبط حداکثر یک هفته پس از تاریخ دریافت تقاضا، مطابق با ملاک های اعلام شده در گام نخست و مستند سازی امتیاز ارزیابی شرایط استاد کار و محیط کارگاه توسط ارزیاب مرکز (که ترجیح این است که مربیان مرتبط موضوع باشند) در قالب پیوست شماره ۲ (فرم مجوز فعالیت) صورت می گیرد.

لازم به ذکر است در صورت عدم تایید کارگاه مذکور در اولین فرصت پس از اصلاح نواقص مجدداً تقاضا از نیروی مسلح به مرکز آموزشی انجام می‌پذیرد و عملاً کار از ابتدای گام نخست تکرار خواهد شد.

۳. گام سوم (مستند سازی):

مستند سازی ضرورت آموزش از طریق تکمیل فرم هماهنگی بین نیروهای مسلح و سازمان (تکمیل فرم قبل از شروع دوره ابلاغی نامه شماره ۹۸/۳۴۶۴۵ مورخ ۱۳۹۸/۰۹/۲۶، پیوست یک این دستورالعمل).

تذکر مهم: تعریف و درج دوره‌ی آموزشی با در نظر گرفتن شرایط آموزش (استاندارد آموزشی، استادکار، فضا و تجهیزات مستقر و طول دوره آموزشی مطابق بخشنامه‌ی مربوطه و ...) خواهد بود. لازم به ذکر است علاوه بر استانداردهای شغل و شایستگی موجود در پورتال سازمان، امکان تعریف دوره‌ی آموزشی بر اساس محتوای مهارت آموزی ویژه (با هماهنگی با نیروی مسلح و تایید ایشان مبنی بر عدم نیاز به گواهینامه) میسر خواهد بود که در پایان دوره مهارت آموزی ویژه صرفاً گواهی حضور در دوره به شرکت کنندگان اعطا خواهد شد.

علاوه بر پیوست شماره یک فوق الذکر، مجموعه فرم‌های این دستورالعمل که به عنوان مستندات کل فرآیند (مدارک مجوز مهارت آموزی کارکنان وظیفه به شیوه آموزش حضوری در کارگاه‌های محیط واقعی کار در پادگانها) تلقی خواهد شد که در قالب پیوست شماره دو آورده شده است.

۴. گام چهارم (تعریف مکان در پورتال):

تعریف مکان جدید تحت عنوان "کارگاه آموزشی محیط واقعی کار (واحد پذیرنده) - پادگان - نیروی - در رشته ...".

یادآور می‌شود، لازم است فعلاً این ترکیب اسامی برای این گروه از کارگاهها تنظیم شود تا برنامه ریزان و در درج و تعریف دوره دچار ابهام نشوند (بعبارتی به جای نقطه چینها به ترتیب نام پادگان - نام سازمان (ستادکل، آجا، سپاه، ودجا، ناجا، بسیج) - رشته آموزشی مجاز (عین عناوین قابل انتخاب از پورتال درج شود)، حداکثر ظرفیت کارگاههای آموزشی سه نفر می‌باشد.

۵. گام پنجم (تعریف نام کاربری و پسورد برای استادکار):

پس از تایید استادکار پایور معرفی شده توسط یگانهای نظامی و انتظامی برای برگزاری دوره آموزشی، توسط کارشناس مرکز (کاربر مرکز) نام ایشان در پورتال بعنوان استادکار محیط واقعی پادگان ثبت گردیده و برای وی نام کاربری و پسورد تعریف می‌گردد. و به نماینده نیروهای مسلح مربوطه اعلام می‌شود.

۶. گام ششم (تعریف و ثبت دوره):

مطابق مستندات گام سوم، دوره‌های آموزشی مورد توافق توسط کاربر مرکز (کارشناس مرکز) برای مکان تعریف شده (در گام چهارم) تعریف و ثبت دوره در پورتال سازمان انجام می‌شود.

۷. گام هفتم (ثبت نام):

ثبت نام کارکنان وظیفه (حداکثر سه نفر متقاضی مهارت آموزی در هر دوره آموزشی) مطابق لیست تایید شده یگان نظامی و انتظامی توسط استادکار پایور یا نماینده وی (با استفاده از نام کاربری و پسورد اعلام شده) در پورتال سازمان انجام می‌شود. * توجه خیلی مهم: حداکثر زمان مجاز برای ثبت کامل مشخصات و بارگذاری عکس سربازان وظیفه (کارکنان وظیفه) در پورتال قبل از گذشت یک سوم از زمان طول دوره آموزشی مندرج در پورتال می باشد و پس از آن ثبت نام و یا تغییر اطلاعات کارآموزان میسر نخواهد بود.

۸. گام هشتم (نظارت):

نظارت و پایش اجرای دوره‌های آموزشی توسط مسئول مهارت آموزی پادگان و نماینده مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای می‌بایست برابر مقررات سازمان صورت پذیرد.

تبصره ۱: مادامیکه هر فرایند از گام‌های فوق در پورتال ایجاد نشده، فرایند مذکور بصورت دستی و حسب شرایط مراکز آموزش فنی و حرفه‌ای انجام خواهد شد.

۹. گام نهم: آزمون حین دوره (تکوینی)

استاد کار نتیجه ارزیابی حین دوره (آزمون تکوینی) کارآموزان را با هماهنگی و نظارت اداره سنجش استان / مرکز در پورتال ثبت می‌نماید. (ابلاغیه شماره ۱۱۵۶۵/۱۰/۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۰۹)

۱۰. گام دهم (معرفی به آزمون پایانی):

پس از گذشت زمان پایان دوره، در صورت تایید اسامی حضور و غیاب کارآموزان از سوی نیروهای مسلح (توسط مسئول آموزش یگان و یا استادکار پایور) و همچنین ثبت نتیجه آزمون تکوینی توسط استادکار در پورتال و تایید آن توسط مرکز آموزش فنی و حرفه‌ای شهرستان (اعم از ناظر یا رییس مرکز) در صورت کسب حد نصاب قبولی داوطلب در آزمون مرحله اول (تکوینی) فرد واجد شرایط به آزمون پایانی معرفی می‌شود.

* توجه مهم: در صورت نقص اطلاعات ثبت شده در پورتال و عدم پذیرش اطلاعات توسط سیستم پورتال برای آزمون، مسئولیت این موضوع به عهده استادکار دوره مربوطه و نماینده نیروهای مسلح در یگان نظامی و انتظامی خواهد بود. بدیهی است پس از معرفی به آزمون هیچگونه ویرایش سجلی و عکس داوطلبان صورت نخواهد پذیرفت.

۱۱. گام یازدهم (صدور گواهینامه):

* برای دوره‌های مهارت‌آموزی ویژه (که در آن بجای کد استاندارد محتوای ویژه انتخاب شده)، کارآموزان واجد شرایط با تایید استادکار، موفق به دریافت گواهی حضور خواهد شد.

* برای دوره‌های آموزشی عادی (که دوره طبق کد استاندارد تعریف شده)، برای کارآموزان واجد شرایط در صورت قبولی در آزمون‌های پایان دوره (کتبی و عملی یا پروژه محور) گواهینامه مهارت صادر خواهد شد.

تبصره ۲: اجرای بندهای نهم تا یازدهم فوق منوط به تامین زیرساخت های لازم در پورتال و تامین امکانات لازم (مواد مصرفی، تجهیزات و ابزار و ...) برای برگزاری سنجش مهارت به شیوه پروژه محور در محیط واقعی کار توسط نمایندگان قرارگاه مهارت آموزی (مسئولین ذیربط در پادگان) می‌باشد.

صورتجلسه توافق برای تعریف دوره آموزش فنی و حرفه ای برای سربازان وظیفه-روش محیط واقعی کار

نام دوره:	طول دوره:	ساعت	ظرفیت دوره:	نفر
اعلام نیاز آموزشی از سازمان نظامی:	آجا ☐	ناجا ☐	سپاه ☐	ودجا ☐
تاریخ شروع:	سال	سه ماهه اول ☐	سه ماهه سوم ☐	سه ماهه چهارم ☐
علت درخواست اجرای دوره:				
اثر بخشی دوره و اشتغال فراگیران(حین و بعد از خدمت)، چگونه برآورد می شود؟ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف ☐ خیلی ضعیف ☐ میزان انطباق دوره با رسته های اشتغال طرح تکاپو و آمایش سرزمین در حوزه اشتغال، چه مقدار است؟ عالی ☐ خوب ☐ متوسط ☐ ضعیف ☐ خیلی ضعیف ☐				
وصول کننده و تعریف کننده دوره: اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان				
مرکز				

تأمین کننده (مجری) نهاده های آموزشی

۱- نام مربی :	☐ مربی سازمان	☐ استادکار پایور
۲- استانداردها/ محتوا (مالکیت معنوی)	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☒	
۳- فضای آموزشی	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۴- تجهیزات آموزشی	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۵- ابزار آلات آموزشی	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۶- مواد مصرفی	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۷- انرژی (سوخت)	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۸- ارزشیابی حین دوره	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☒	
۹- ایمنی و بهداشت کار	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☐	نیروی مسلح ☒
۱۰- مستند سازی الکترونیکی فرآیند آموزش (پورتال)	سازمان آموزش فنی و حرفه ای ☒	
۱۱- آدرس کامل محل برگزاری دوره:		

تذکر: اطلاعات تعریف دوره در پورتال جامع آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور می بایست دقیقاً مبتنی بر توافقات صورت گرفته و مستند شده در این صورتجلسه، تنظیم شود و مسئولیت هر گونه انحراف برعهده تعریف کننده و تأیید کننده دوره می باشد.
از تعریف دوره های غیر مرتبط با سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور (و مرتبط با سایر دستگاهها)، کوتاه مدت و غیر اثربخش در اشتغال (کمتر از ۵۰ ساعتی که پیشنهاد نیست) جدا پرهیز شود.

تأیید کنندگان برگزاری دوره آموزشی در پادگان ها

رئیس مرکز یا نماینده معرفی شده وی (با معرفینامه کتبی)	امضاء	مسئول مهارت آموزی کارکنان وظیفه نیروی مسلح (پادگان) شهرستان و یا نماینده معرفی شده وی (با معرفینامه کتبی)	امضاء

مجوز فعالیت (مستندات)

تاریخ تنظیم سند:

دستورالعمل مهارت آموزی کارکنان وظیفه به شیوه
آموزش حضوری در کارگاه‌های محیط واقعی کار

مشخصات مجموعه نظامی/انتظامی :

عنوان نیرو مسلح	عنوان مجموعه	مسئول امور آموزش فنی و حرفه ای	شماره تماس	مرکز معین آموزش فنی و حرفه‌ای
آدرس کارگاه (واحد پذیرنده) :				
استاندارد (حرفه) مورد تقاضا: (۱) (۲)				
سایر استانداردهای قابل اجرا بر اساس نظر نماینده سازمان: (۱) (۲) (۳) (۴) (۵)				

وضعیت استادکار پایور واجد شرایط:

ردیف	نام مربی (استاد کار)	کد ملی	سابقه کار مفید در رشته تدریس موضوع به سال	سایر شایستگی‌ها (مصادیق: گواهینامه فنی و حرفه ای مرتبط، گواهینامه دوره پداگوژی، مدرک تحصیلی مرتبط و ...)

** وجود استادکار پایور واجد شرایط، شرط اصلی صدور مجوز می‌باشد.

شرایط مهارت آموزی در محیط واقعی کار:

ردیف	کیفیت موارد عنوان شده	حداکثر امتیاز	امتیاز ارزیاب	نیازمند تکمیل و بهبود	توضیحات
۱	مساحت کارگاه (بخش عملی و محل استقرار تجهیزات)	۱۵			
۲	تجهیزات کارگاه (به لحاظ کفایت و مطلوبیت)	۲۰			
۳	وجود ابزار و لوازم سبک کار (به لحاظ تعداد)	۱۵			
۴	استقرار مناسب دستگاه ها و تجهیزات	۱۰			
۵	مواد مصرفی مورد نیاز آموزش (به لحاظ تنوع و کافی بودن)	۲۰			
۶	عوامل محیطی (نور، دما و سطح آلاینده های تنفسی)	۱۰			
۷	لوازم حفاظت و ایمنی فردی مهارت آموزان	۱۰			
جمع		۱۰۰			

** در صورت کسب حداقل ۷۰ امتیاز از ۱۰۰ صدور مجوز بلامانع است.

** مسئولیت رعایت نکات ایمنی و بهداشت و عواقب آن بر عهده نیروهای مسلح می‌باشد.

تأیدکنندگان

رئیس مرکز یا نماینده معرفی شده وی (با معرفی نامه کتبی)	امضاء	مسئول مهارت آموزی کارکنان وظیفه نیروی مسلح (پادگان/شهرستان و یا نماینده معرفی شده وی) (با معرفی نامه کتبی)	امضاء

تاریخ تایید:

** اعتبار برای برگزاری حرفه‌های مورد تقاضا در محل مورد توافق به مدت (۱) یکسال از تاریخ تایید می‌باشد.

** ضرورت دارد نیروهای مسلح یکماه قبل از انقضاء تاریخ مجوز فعالیت کارگاهها، اقدام به درخواست بررسی مجدد و تمدید مجوز نمایند.